

Tutu t̄i'v̄i taPablo kua'an nda'a taTito

TaPablo t̄i'v̄i ra t̄o'on yó'o ña chindeé ra taTito

¹ Yi'i, taPablo, ta ta kisa chiño noo Ndios kúu i, taapóstol ta t̄i'v̄i Jesucristo kúu i. Sakuiso chiño ra yi'i ña chindeé i n̄ivi na nakaxin Ndios kundikōn ña'a, xa'a ña va'a kandixa na Jesucristo. Ta sáná'a i nayó'o ña kundaa ini na yu kúu ña ndixa ndaa, chi ña ndixa ndaa yó'o kúu ña kándixa yó Jesucristo ta ndíkōn yó yich̄i ra.

² Ta m̄ii yó, n̄ivi na kándixa Jesucristo, ndáti yó ta ndaa ini yó ndí ndixa kutaku yó xí'in Ndios ndi'i saá k̄ivi ña vaxi. Ndáa ini yó saá chi kuiya xina'a, tá ta'an ka kixá'a koo k̄ivi noo ñoyivi, Ndios n̄ika'an ra chitóni ra ndixa kutaku yó xí'in ra. Ta Ndios kúu ta ta nda lo'o on vása ká'an t̄o'on vatá.

³ Ta vitin k̄ixaa k̄ivi ña chitóni Ndios ña kundaa ini n̄ivi t̄o'on ra. Ta saá Ndios, Ta ta Sákaku m̄ii yó, sakuiso chiño ra yi'i ña ka'an ndoso i t̄o'on ra noo n̄ivi.

⁴ Ta tí'v̄i i tutu yó'o xaa ña nda'a yó'ó taTito, chi ndatán yóo sa'ya m̄ii i saá yóo ún noo i, chi xí'in ña ndino'o ini m̄ii yó kándixa yó Jesucristo. Ta vitin kóni i ndí Ndios Yivá yó xí'in Jesucristo ta xá'nda chiño noo yó, ná ke'é ra ñava'a xí'in ún, ná kundá'v̄i ini ra koni ra yó'ó, ta ná taxi ra ña koo va'a ini ún. Saá ná koo.

*Xí'in to'on yó'o taPablo ká'an ra
nda chiño xíní ñó'ó kasa ndivi taTito*

⁵ Kivi kee i noo ño'o naní isla Creta ña nixino nduu takuii mini, ta sakuiso chiño i yó'ó, ña kasa ndivi ún chiño ña kúmani. Saá chi nika'an i xí'in ún ndí ñii ñii ñoo kaxin ún ta naxikua'a na kándixa Jesucristo, ta nayó'o kuu nataa na nakuiso kasa chiño ña chindeé na natá'an na na kándixa Jesucristo.

⁶ Ta ñii ñii ta taxikua'a yó'o xíní ñó'ó kuu ra ta tандаа, ta ta kánóo va'a to'on xa'a noo ñivi. Ta ñii ñii tayó'o xíní ñó'ó kukomí ra ñii laá kuiti ñásí'í mji ra, ta sa'ya ra xíní ñó'ó kuu na ñivi na kándixa Jesucristo, ta nasa'ya ra yó'o xíní ñó'ó kuu na ñivi na kánóo va'a to'on xa'a, ta saá tuku xíní ñó'ó kuu na na on vása toon ní ini noo ñivi.

⁷ Ñii ñii ta taxikua'a yó'o ta ndiso chiño xí'in natá'an na kúu ñivi na kándixa Jesucristo, taxikua'a yó'o kúu ta sakuiso chiño Ndios, chi Ndios xa taxi ra ndayí nda'a ra ña kasa ndivi ra ndi'i chiño ña kóni Ndios. Ta ñii ñii ta ndiso chiño yó'o xíní ñó'ó kuu ra ta tандаа, ta va'a vivii táku noo ñivi. On vá'a kuu ra ta ta ña'a ní ini, ni on vá'a kuu ra ta ta kama ní sáa ini, ta ni on vá'a kuu ra ta ta xí'i ní, ni on vá'a kuu ra ta ta káni tá'an xí'in ñivi, ni on vá'a kuu ra ta ta sándá'ví ñivi án ké'é ra inká ña on vá'a xa'a ña kukomí ra s'i'ún.

⁸ Ta vika tayó'o xíní ñó'ó kuu ra ta ta va'a náki'in ñivi na kixaá ve'e ra. Ta xíní ñó'ó kuu ra ta ta ndixa kúsií ini xíní ña ndixa va'a, ta ta yó'o xíní ñó'ó kuu ra ta ta si'na kani sijní yu kuu ña va'a ke'é ra, ta saá kasa ndivi ra ña xíní ñó'ó ka. Ta xíní ñó'ó kuu ra ta tандаа, ta ta

táku ndatán kóni Ndios. Ta xínì ñó'ó kuu ra ɬa ɬa násita xí'in m̄jì noo ña on vá'a.

⁹ Xínì ñó'ó kuu ra ɬa ɬa kándixa ndino'o ini to'on Ndios, ndatán yóo to'on ña saná'a yó ra. Ta saá kuchiño ra saná'a ra ink̄a n̄jì ña kúu to'on ndaa, ta xí'in to'on yó'o táxi ra ña ink̄a n̄jì na ɬ'án koo yu'ú xí'in to'on Ndios ña kúchiño na kundaa ini na ndí ñandaa kúu ña sáná'a ra.

¹⁰ Chi yóo kuá'a ní n̄jì na toon ní ini, na on x̄jìn konì s̄o' to'on va'a, ta ká'an na to'on vatá ña on vása ndáyá'ví, ta sándá'ví na kuá'a n̄jì xí'in to'on yó'o. Kuá'a ní n̄jì yó'o ká'an ndí Ndios on naki'in ra n̄jì na on vása kisa ndivi costumbre ña naní circuncisión.*

¹¹ Ta nan̄jì yó'o, on taxi ún ña saná'a ka na, chi to'on ña on vá'a sáná'a na sáka ña s̄jì kuá'a ní n̄jì na x̄jìn s̄o' to'on ña on vá'a yó'o, ta ñii k̄j'va saá sáka ña s̄jì nave'e nayó'o, ñakán on vása kúchiño ka kundaa va'a ini na yu kúu ña ndixa ndaa. Ta n̄jì na sáná'a ña on vá'a yó'o ké'é na saá x̄a'a ña kuiti kóni na s̄j'ún.

¹² Ñii ɬaprofeta, ɬaño Creta kúu ra, n̄jika'an ra x̄a'a naño m̄jì ra, káchí ra saá: “M̄jì yó naño Creta, ndi'i saá k̄jì kúu yó n̄jì na vatá ní, ta yóo yó ndatán yóo kit̄jì t̄iyukú. Vará n̄jì na xúxán ní kúu yó, ta ndi'i saá k̄jì x̄ixi ná'ná ní yó ta x̄axi ná'ná ní yó ña'a, ta nda lo'o on vása násita xí'in m̄jì yó”, káchí ɬaCreta x̄a'a naño m̄jì ra.

¹³ Ta ndixa to'on yó'o ña n̄jika'an ɬaCreta x̄a'a naño m̄jì ra kúu ñandaa. Ta ñakán yó'ó ɬaTito,

* **1:10** Costumbre najudío ña naní “circuncisión” kúu ña xá'nda na lo'o ñii s̄jì ñat̄ee ɬalo'o. Ké'é na saá x̄a'a ña taxi na ra nda'a Ndios.

xíni ñó'ó ka'an ún ndato'on ún xí'in nañoo Creta ndí xíni ñó'ó sandakoo na ña on vá'a ké'é na, ta xíni ñó'ó sakuá'a na ke'é na ñava'a. Chi to'on ña ndato'on ún xí'in na chindeé ña na ña ndeé ka kandixa na Jesucristo ta va'a ka kundikõn na yichì ra.

¹⁴ Ta xí'in to'on ña ndaa yó'o chindeé ún na ña on kandixa ka na cuento ña ndasaá kuiti káku sijnì nivi najudío, ta chindeé ún na ña on chikaa so'o ka na to'on ña xá'nda chiño nivi na kúu na on xjin kandixa to'on ña ndaa.

¹⁵ Nivi na ndixa kándixa Jesucristo, na ndii ini kúu na, ta xa'a ñayó'o xíni na ndí ndi'i ña táxi Ndios, ña va'a kúu ña. Ta nivi na on vá'a na on xjin kandixa Jesucristo, nda ñii ña'a kúu ña va'a noo nayó'o. Saá chi on vása ndii yóo níma na noo Ndios, ta ni on vása kúchiño na nakoni na yu kúu ña va'a, án yu kúu ña on vá'a ké'é na.

¹⁶ Nivi na on vá'a ini yó'o káchí na ndí xíni na Ndios, ta ña on vá'a ké'é na, ñayó'o saná'a ndí on vása xíni na Ndios. Toon ní ini nivi na on vá'a yó'o, ta inkà nivi on xjin na koni na nayó'o xa'a ña on vá'a ké'é na. Ta nivi na on vá'a yó'o, nda ñii ñava'a on kúchiño na kasa ndivi na noo Ndios.

2

Ndato'on taPablo xí'in taTito ndí xíni ñó'ó saná'a ra ñandaa

¹ Ta mji yó'ó, ñani yó taTito, xíni ñó'ó saná'a ún nivi ndasaá kuiti ñandaa xa'a yichì Jesucristo ña kándixa yó.

² Ta nataa naxikua'a ñani yó xini ñó'ó kuu na nivi na si'na kani sini yu kúu ñava'a xini ñó'ó ke'é na, ta saá ké'é na ña xini ñó'ó ka. Ta xini ñó'ó kuu na nivi na to'ó ini, nivi na kánoo va'a to'on xa'a. Ta xini ñó'ó kuu na nivi na va'a násita xí'in mji noo ña on vá'a. Xini ñó'ó kuu na nivi na ndino'o ini kándixa Jesucristo, ta vivii kua'an na yichi ra. Ta xini ñó'ó kuu na nivi na ndixa kí'vi ini xini ndi'i inká nivi, ta xini ñó'ó kuu na nivi na kúndeé noo ndi'i ña xó'vi na, ta on vása sándakoo na yichi Jesucristo.

³ Ta saá tuku saná'a ún náña'a náxikua'a ná kúu náki'va yó. Ta ndato'on ún xí'in ná ndí xini ñó'ó koo to'ó ini ná, ta vivii kutaku ná ndatán táku nivi na ndixa kándixa Ndios, ta on kuu ná náña'a ná ká'an to'on visi xa'a inká nivi, ni on kuu ná náña'a ná xí'i ní. Chi náña'a xikua'a náki'va yó xini ñó'ó saná'a ná yu kúu ña va'a.

⁴ Ta xini ñó'ó saná'a ná inká kí'va yó nákuáchí ndasaá va'a kuki'vi ini náyó'o koni ná yij ná xí'in sa'ya ná.

⁵ Ta xini ñó'ó saná'a ná nákuáchí yó'o ndasaá si'na kani sini ná yu kúu ña va'a ke'é ná, ta saá kasa ndivi ná ñava'a yó'o, ta xí'in ñayó'o nasita xí'in mji ná noo ña on vá'a. Ta nákuáchí kí'va yó xini ñó'ó kuu ná náña'a ná va'a kisa ndivi chiño ve'e mji ná, ta xini ñó'ó kuu ná náña'a ná xí'in ñato'ó ini ké'é ndi'i ñava'a ña kóni yij ná. Saá chi xini ñó'ó vivii kutaku náyó'o, ña on taxi ná ka'an nivi to'on on vá'a xa'a to'on Ndios.

⁶ Ta saá tuku ka'an ún xí'in nataa kuáchí ñani yó, ña si'na kani sini na yu kúu ñava'a xini ñó'ó ke'é na, ta saá ná ke'é na ñava'a yó'o, ta xí'in ñayó'o nasita xí'in mji na noo ña on vá'a.

7 Ta m̄ji ún, ñani yó t̄aTito, x̄ini ñó'ó viv̄ii kutak̄u ún ȳich̄i Jesucristo, ta x̄i'in ñayó'o saná'a ún nataa kuách̄i ñani yó ndasaá x̄ini ñó'ó viv̄ii kutak̄u na. K̄ivi sáná'a ún nataa kuách̄i ñani yó, x̄i'in ña ndino'o ní ini ún ta x̄i'in ñato'ó ní ini ún ka'an ún to'on ña ndaa x̄i'in na, ta ña táku ún x̄ini ñó'ó ñii kuu ña x̄i'in to'on ña ká'an ún x̄i'in nayó'o.

8 Ka'an ún to'on ña ndixa ndaa x̄i'in ndi'i nayó'o, xa'a ña on kuchiño naní'i ñivi ka'an na to'on on vá'a xa'a ña sáná'a ún. Ta saá ñivi na on vása yóo yu'ú x̄i'in ún, kuka'an noo ndi'i nayó'o, chi on kuchiño naní'i na nda ñii to'on vatá ña taxi ka'an na ña on vá'a xa'a m̄ji yó, na kándixa Jesucristo.

9 Ta ndato'on ún x̄i'in nañani yó ta x̄i'in náki'va yó na kúu naesclavo na kisa chiño noo napatrón na, ta ka'an ún x̄i'in na ndí x̄ini ñó'ó kasa ndivi na ndi'i chiño va'a ña kóni napatrón na, ta x̄ini ñó'ó chikaã na ndee ña sakusi na ini napatrón na. Ta on vá'a kuu na ñivi na ndákuiin to'on on vá'a noo napatrón na.

10 Ndato'on ún x̄i'in na kisa chiño yó'o ña on kasa kuí'ná na ñakuíká ña kómí napatrón na, ta ndixa x̄i'in ñato'ó x̄ini ñó'ó ke'é na ndi'i chiño. Ta saá x̄i'in chiño va'a ké'é na, ñayó'o táxi ña ndí inkã ñivi kasa to'ó na ña livi sáná'a to'on Ndios, T̄a t̄a Saḱaku m̄ji yó.

11 Ndios xa saná'a ra m̄ji yó ndí t̄a t̄a va'a ní ini kúu ra. Saá chi ndixa ke'é ra ñava'a ní x̄i'in ndi'i ñivi ñoyívi yó'o xa'a ña kúchiño ra sakaku ra na noo ndee ña on vá'a.

12 Ta ñava'a yó'o ña ke'é Ndios x̄i'in yó sáná'a

ña m̄ji yó ndí xín̄i ñó'ó sandakoo yó yich̄i ɔn vá'a, ta xín̄i ñó'ó sandakoo yó ña ɔn vá'a ña kúsij̄ ini n̄ivi ñoyívi yó'o na ɔn vása ndíkɔn Ndios. Ta sáná'a ña m̄ji yó ndí xín̄i ñó'ó si'na kani s̄inj̄i yó yu kúu ña v̄a'a ke'é yó, ta saá kasa ndivi yó ñav̄a'a yó'o, ta xí'in ñayó'o nasita xí'in m̄ji yó nɔɔ ndi'i ña ɔn vá'a. Ta xín̄i ñó'ó kuu yó n̄ivi nandaa, n̄ivi na kutaku ñoyívi yó'o ndatán kóni Ndios.

¹³ Xín̄i ñó'ó kutaku yó saá, chi ndixa ndáa ini yó ta ndáti yó ña tɔndaa k̄iv̄i ká'no ña ndikó Jesucristo ñoyívi yó'o. Ta xín̄i yó ndí Jesucristo kúu m̄ji Ndios taká'no nɔɔ yó, ta kúu ra Taa ta Sakaku m̄ji yó. Ta ndikó ra ñoyívi yó'o xí'in ndi'i ñav̄a'a ña livi ña yé'e.

¹⁴ Jesucristo yó'o tax̄i xí'in m̄ji ra ña n̄ixi'j̄i ra x̄a'a yó, ta ke'é ra saá x̄a'a ña sakaku ra m̄ji yó nɔɔ ndi'i ndee ña ɔn vá'a. Ta kisa ká'no ini ra x̄a'a kuachi yó, ña ndundii yó ta nduu yó nañoo ra, ta saá xí'in ndi'i ñasij̄i ini yó taxi xí'in m̄ji yó ke'é yó ñav̄a'a.

¹⁵ Ñani yó t̄aTito, v̄a'a saná'a ún ndi'i tɔ'on yó'o nɔɔ n̄ivi. Ta kómí ún ndayí k̄a'ɔn ún xí'in na ndí xín̄i ñó'ó chikaa na ndee ña v̄a'a kɔ'ɔn na yich̄i Jesucristo. Ta k̄a'ɔn ún xí'in na ña sandakoo na ña ɔn vá'a ké'é na. Ta yó'ó, ɔn ke'é ún nda ñii ña ɔn vá'a ña taxi ña xaa nɔɔ n̄ivi yó'ó.

3

*Tɔ'on yó'o ká'ɔn
ndasaá xín̄i ñó'ó kutaku n̄ivi na kándixa Jesu-
cristo*

1 Sanaká'án ún nañani yó xí'in náki'va yó na kándixa Jesucristo ndí xínì ñó'ó kasa ndivi na ndi'i ñava'a ña xá'nda chiño nagobierno xí'in inká naná'no noo na. Xínì ñó'ó chikaa so'o na, ta koo ti'va na ña ke'é na ndi'i saá noo chiño va'a.

2 Ndato'on ún xí'in na ña on ka'an na ña on vá'a xa'a nda ñii nivi, ni on kuu na nivi na ndúkú kani tá'an xí'in inká nivi. Xínì ñó'ó kuu na nivi na ká'no ní ini, ta xínì ñó'ó to'ó ní kutaku na xí'in ndi'i nivi.

3 Kuiya xina'á tá on ta'an ka kandixa yó Jesucristo, saá kí'ví ní xitaku mii yó, toon ní nixiyo ini yó saá, na ndañó'ó noo Ndios xikuu yó, ta ke'é yó ndi'i noo ña on vá'a ña kutoo ní yiki koñu mii yó, chi ña on vá'a xikuu ña xa'nda chiño noo yó. Xitaku yó xí'in ña sáa ní ini yó xínì yó inká nivi, ta kisa kuini ini yó xínì yó inká nivi. Ta ku'a ní nivi ni-xiin na kusii ini na koni na mii yó, ta ni mii yó ni-xiin yó kusii ini yó koni yó nayó'o. Vará saá xitaku yó kuiya xina'á,

4 ta Ndios, Taa ta Sakaku mii yó, saná'a ra mii yó ndí ndixa ta va'a ní ini kúu ra, ta ndixa kí'vi ní ini ra xínì ra ndi'i nivi,

5 chi xa'a ña ká'no ini mii ra kúu ña sakaku ra mii yó. Ta nda lo'o on sivi xa'a ña chiño va'a ke'é yó kúu ña sakaku Ndios mii yó. Ta xí'in ndee Níma Ndios, nakata ra ini yó ta saá ndoo ndi'i kuachi xindiso yó, ta saá nduu yó nivi xaá, na ndii noo Ndios.

6 Xa'a ña kisa ndivi Jesucristo, Taa ta Sakaku mii yó, Ndios saní'i ra Níma ra mii yó ña sakutú ña ini yó ta kutaku ña ini yó ndi'i saá kivi.

7 Xa'a ña ká'no ini Ndios, ke'é ra ñava'a yó'o

xí'in m̄ji yó ña nd̄u yó n̄ivi na ndii na ɔn k̄o k̄a kūachi kómí n̄o ra. Ta saá nd̄u yó sa'ya ndino'o ra, ta kúu yó n̄ivi na ndáti ta ndixa ndáa ini yó ndí Ndios taxi ra ña kutaku yó xí'in ra ndi'i saá k̄ivi ña v̄axi.

⁸ Tɔ'on yó'o ña xa n̄ika'an̄i xí'in ún ta Tito kúu ñandaa, ta kónīi ña ɔn sandakoo ún sáná'a ún tɔ'on yó'o nañani yó xí'in náki'v̄a yó na kándixa Jesucristo. Saá chi nayó'o xín̄i ñó'ó kasa ndivi na ndi'i chiño v̄a'a. Ta ña ké'é na saá kúu ñava'a xa'a ndi'i n̄ivi, ta kúu ña ña ndáya'ví ní n̄o ndi'i n̄ivi.

⁹ Ta ɔn taxi xí'in m̄ji ún k̄i'vi ún kani tá'an ún, án n̄a ún xí'in n̄ivi xa'a ña ɔn vása ndáya'ví, ni ɔn vá'a k̄i'vi ún n̄o káni tá'an n̄ivi, án náa na xa'a yu kúu x̄i s̄ikuá na, án xa'a ndayí Ndios ña n̄itaa ta Moisés, chi nda man̄i kúu ña kani tá'an na án n̄a na xa'a ndi'i ñayó'o, ta nda lo'o ɔn vása ndáya'ví ke'é na saá.

¹⁰ Tá yóo nañani yó án náki'v̄a yó na káni tá'an ta náta'v̄i tá'an na, ta xín̄i ñó'ó k̄a'an ún xí'in nayó'o nda ɔvi yich̄i ña ɔn ke'é na saá. Tá ɔn x̄in na chikaa s̄o na ña ká'an ún xí'in na, ta sandakoo ún ña kútá'an ún xí'in na.

¹¹ Chi xín̄i ún nayó'o kúu n̄ivi na ɔn x̄in kon̄i s̄o k̄a tɔ'on v̄a'a, chi n̄ivi na xa n̄it̄ivi ini kúu na. Saá chi ña ɔn vá'a ké'é n̄ivi yó'o sáná'a ndi n̄ivi na ndíso kūachi n̄o Ndios kúu na.

Ta Pablo ndúkú ra n̄o ta Tito ña kasa ndivi tayó'o ñii chiño

¹² Xáni s̄in̄i ti'v̄i ta Artemas án ta Tíquico xa'a ra n̄o yóo ún, ta k̄ivi xa'a ñii tayó'o, chikaa ún nde ña kɔ'on ún nda ñoo Nicópolis

ña nakutá'an ún xí'in i, chi chikaa ini i ko'on i koo i ñoo Nicópolis un i yo vixin kuiya yó'o.

¹³ Ndúkú i ñava'a noo ún ña chindeé ún nañani yó taApolos xí'in taZenas. Ta taZenas yó'o kúu ta ta kisa chiño ndákuiin xa'a nivi noo najuez. Taxi ún ndi'i ña xini ñó'ó nda'a nañani yó yó'o, ña kuchiño kee na ko'on na, ña on kumanj nda ñii ña'a nda'a na noo ku'a'an na.

¹⁴ Ta saná'a ún ndi'i nivi na kándixa Jesucristo na ndóo xí'in ún ña sakuá'á na kasa ndivi na ñava'a, ta chindeé na taxi na ña xini ñó'ó nivi nda'a na. Ta ña ké'é na saá saná'a ndi' ndixa kúu na nivi na ndáya'ví noo inká nivi xí'in noo Ndios.

To'on sond'í nita taPablo ku'a'an ña nda'a taTito

¹⁵ Ndi'i nañani yó xí'in náki'va yó na ndóo xí'in i chindeé na yó'ó. Ta ñii ki'va saá chindeé ún ndi'i nañani yó xí'in náki'va yó na ndóo xí'in ún. Saá chi nañani yó xí'in náki'va yó na ndóo xí'in ún kí'vi ní ini na xini na ndi'i, chi nivi na kándixa Jesucristo kúu yó. Ná ke'é Ndios ñava'a ní xí'in ndi'i ndó. Saá ná koo.

**Alcatlatzala Mixtec New Testament
Portions of the Holy Bible in the Alcatlatzala
Mixtec language of Mexico**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Alcatlatzala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source
files dated 14 May 2025

a74bfb3f-bd55-5ab9-983e-8d19de48c198